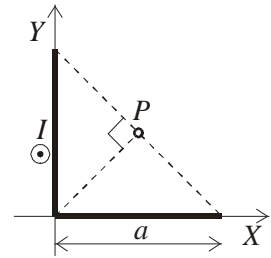
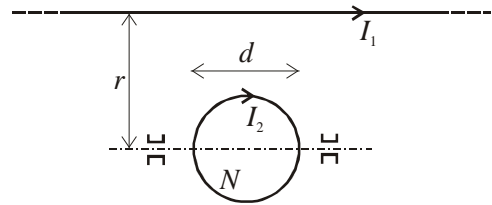

OSNOVE ELEKTROTEHNIKE II (UNI)
izpit, 22. junij 2009

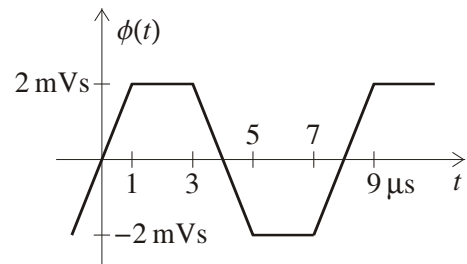
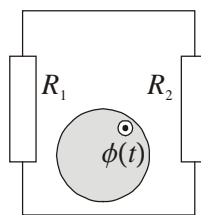
1. Vodnik kotnega profila, ki vodi tok $I = 200$ A, oblikujeta dva trakova širine $a = 4$ cm. Izračunajte absolutno vrednost vektorja gostote magnetnega pretoka v točki P , $|\mathbf{B}(P)| = ?$

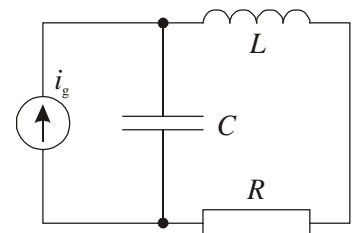
2. Raven vodnik s tokom $I_1 = 30$ A in tuljavica z $N = 50$ ovoji na obroču premera $d = 10$ cm ter tokom $I_2 = 100$ mA ležita na isti ravnini. Obroč je vrtljiv okrog vodoravne osi, ki je od vodnika oddaljena za $r = 13$ cm. Izračunajte delo, potrebno za zasuk tuljavice za 180° .

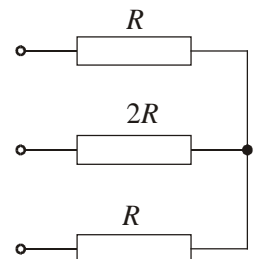
3. Magnetni steber s periodičnim fluksom $\phi(t)$ objema zanka uporov z upornostma $R_1 = 0,5$ k Ω in $R_2 = 1,5$ k Ω . Koliko toplote se sprosti v levem uporu v eni minuti, če je pojav samoindukcije zanemarljiv?

4. Generator vzbuja sestavljeno breme z $i_g = 1,3 \cos(10^6 t / s)$ mA; $R = 30 \Omega$, $L = 40 \mu\text{H}$ in $C = 11$ nF. Izračunajte jalovo moč tuljave.

5. Tri grela z upornostmi $R = 100 \Omega$, $2R$ in R priključimo na simetrično trifazno omrežje z efektivno vrednostjo medfazne napetosti 400 V. Izračunajte delovno moč tega nesimetričnega trifaznega bremena.

OSNOVE ELEKTROTEHNIKE II (UNI)
izpit, 22. junij 2009, rešitve

1. Prispevka spodnjega in levega dela traku k gostoti $\mathbf{B}$ v točki P sta po absolutni vrednosti enaka, $\frac{\mu_0(I/2)}{2\pi a}(\pi/2)$, po smeri pa med seboj pravokotna, zato je

$$|\mathbf{B}(P)| = \sqrt{2} \frac{\mu_0 I}{8a} \cong \underline{\underline{1,11 \text{ mT}}}.$$

2. V narisani legi je tuljavica v stabilni legi; njen lasten pretok se v tuljavici podpira s pretokom polja tokovodnika. Delo zunanje sile za premik (ali zasuk) je enako $A_z = -A_m = NI_2(\phi_{\text{zac.}}^{(1)} - \phi_{\text{kon.}}^{(1)})$. V oklepaju sta fluksa tokovodnika skozi tuljavico v začetni (narisani) in končni legi (po zasuku za 180°). Ker pa je slednji do predznaka enak prvemu, je $A_z = 2NI_2\phi_{\text{zac.}}^{(1)} = 2\mu_0 NI_1 I_2 \left(r - \sqrt{r^2 - (d/2)^2} \right) \cong \underline{\underline{3,77 \mu\text{J}}}$.

3. V zanki se pojavi od nič različna vrednost inducirane napetosti v intervalih naraščanja ali padanja fluksa, periodično. Absolutna vrednost inducirane napetosti v teh intervalih je $4 \text{ mV} \cdot \text{s} / 2 \mu\text{s} = 2 \text{ kV}$, absolutna vrednost induciranega toka $2 \text{ kV} / (2 \text{ k}\Omega) = 1 \text{ A}$ in moč na levem uporu $500 \Omega \cdot (1 \text{ A})^2 = 500 \text{ W}$. Ker je trajanje impulzov v periodi enako polovici periode, je poprečna moč 250 W , sproščena toplota v eni minuti pa $\underline{\underline{15 \text{ kJ}}}$.

4. Iz podatkov sledi: $I_g = 1,3 \text{ mA}$, $\omega = 1 \text{ MHz}$, $\omega L = 40 \Omega$, $\omega C = 11 \text{ mS}$. Kazalec toka skozi tuljavo oziroma njegovo amplitudo določa razmerje admitanc desne veje in celotnega bremena:

$$|I_L| = \left| \frac{\frac{1}{R + j\omega L}}{j\omega C + \frac{1}{R + j\omega L}} I_g \right| = \left| \frac{I_g}{1 - \omega^2 LC + j\omega CR} \right| = \frac{1,3 \text{ mA}}{|1 - 0,44 + j0,33|} = 2 \text{ mA}.$$

Jalova ali reaktivna moč tuljave je $\omega L |I_L|^2 / 2$ kar zneso $\underline{\underline{80 \mu\text{var}}}$.

5. Zapišimo zankni enačbi in izrazimo kazalce tokov skozi bremena:

$$\begin{bmatrix} 3R & -2R \\ -2R & 3R \end{bmatrix} \begin{bmatrix} J_1 \\ J_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} U_{12} \\ U_{23} \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} J_1 \\ J_2 \end{bmatrix} = \frac{1}{5R} \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} U_{12} \\ U_{23} \end{bmatrix},$$

pri $U_{12} = 400 \cdot e^{j120^\circ} \text{ V}$ in $U_{23} = 400 \text{ V}$ so

$$J_1 = 3U_{12} / 5R + 2U_{23} / 5R \Rightarrow |I_1|^2 = |J_1|^2 = 4,48 \text{ A}^2$$

$$J_2 = 2U_{12} / 5R + 3U_{23} / 5R \Rightarrow |I_3|^2 = |J_2|^2 = 4,48 \text{ A}^2$$

$$J_1 - J_2 = (U_{12} - U_{23}) / 5R \Rightarrow |I_2|^2 = |J_2 - J_1|^2 = 1,92 \text{ A}^2$$

Delovne moči bremen (od vrha navzdol) so 448 W , 384 W in 448 W , celotna pa je $\underline{\underline{1280 \text{ W}}}$.

